

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 34

(Prot. Nr.22, 4.§)

2007.gada 25.aprīlī

Par pārkāpuma konstatēšanu daļā par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta pārkāpumu un lietas izpētes izbeigšanu daļā par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu

Lietā Nr. P/06/10/9

„Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu Latvijas Būvinženieru savienības darbībās”

Konkurences padome, veicot būvinženieru sniegto pakalpojumu tirgus uzraudzību, izvērtēja 18.07.2006. Konkurences padomē saņemto Latvijas Būvinženieru savienības 10.07.2006. vēstuli Nr.054 *Par Būvinženieru – ekspertu (konsultantu) vienas darba stundas samaksas likmēm*, kā arī Latvijas Būvinženieru savienības mājas lapā <http://www.lbs.building.lv> pieejamo informāciju, un secināja, ka tā liecina par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu.

02.08.2006. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu, 22.panta 2.punktu, 24.pantu un 28.pantu, ierosināja lietu par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkta un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu Latvijas Būvinženieru savienības darbībās.

31.01.2007. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 2.punktu, 27.panta otro daļu un 28.panta pirmo daļu, pagarināja lēmuma pieņemšanas termiņu lietā uz laiku līdz 2007.gada 2.maijam.

30.03.2007. Latvijas Būvinženieru savienībai tika nosūtīts paziņojums par lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanu, tiesībām iepazīties ar lietu, izteikt viedokli un iesniegt papildu informāciju.

Latvijas Būvinženieru savienība (turpmāk – LBS) ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra biedrību un nodibinājumu reģistrā reģistrēta biedrība ar vienoto reģistrācijas numuru 40008000225 un juridisko adresi Rīgā, Kr.Barona ielā 99.

Izvērtējot lietā Nr.P/06/10/9 esošo informāciju, Konkurences padome

k o n s t a t ē j a :

1. LBS pieņemtie lēmumi un veiktās darbības

LBS Statūti

LBS *Statūti* (turpmāk - Statūti) tika apstiprināti kongresā 01.04.2005., savukārt reģistrēti Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra biedrību un nodibinājumu reģistrā 01.07.2005. Statūti pēc būtības ir līgums starp savienības biedriem, par to kā tiek organizēta sabiedrības darbība. Līgums, kas noslēgts starp pusēm stājas spēkā ar tā parakstīšanas brīdi, ja vien līgumā nav noteikts citādi. Līdz ar to Konkurences padome uzskata, ka *Statūti* ir saistoši LBS biedriem ar to apstiprināšanas brīdi, savukārt *Statūti* trešajām personām ir saistoši ar to reģistrāciju Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra biedrību un nodibinājumu reģistrā.

Saskaņā ar *Statūtu* 3.punktu „*Biedrības mērķis ir apvienot visu nozaru diplomētus inženierus kopīgam radošam darbam, (..) aizstāvēt biedru profesionālās, kā arī saimnieciskās, sociālās un tehniskās intereses, ieskaitot autortiesības, veikt būvniecības speciālistu kompetences izvērtēšanu - sertificēšanu*”.

Par LBS biedriem var būt personas, kuru pastāvīgā dzīves vai uzturēšanās vieta ir Latvijas Republika (*Statūtu* 6.1.punkts). Par LBS biedriem var būt personas, kurām ir augstākā izglītība kādā no būvniecības jomām un kuras vēlas veikt šajā nozarē profesionālo darbību, ja šo personu profesionālie sasniegumi un reputācija atbilst uzņemšanas noteikumiem (*Statūtu* 6.3.punkts).

Saskaņā ar *Statūtu* 10.2.1.punktu LBS biedru pienākumi ir ievērot *Statūtus*, pildīt LBS kongresa un valdes lēmumus, savukārt *Statūtu* 9.2.1.punkts nosaka, ka biedru var izslēgt no LBS, ja biedrs nepilda kongresa un valdes lēmumus.

Kongress (biedru sapulce) ir augstākā LBS lēmējinstītūcija (*Statūtu* 11.1.punkts). Kongresā ir tiesīgi piedalīties visi LBS biedri (*Statūtu* 11.2.punkts).

16.04.2004. LBS XVI kongresa lēmums

16.04.2004. LBS XVI kongress nolēma akceptēt nolikumu *Būvinženieru kompleksā kompetence* un minimālās ekspertu samaksas likmes, kā arī publicēt masu saziņas medijos. Lēmums pieņemts vienbalsīgi, piedaloties 285 biedriem (tobrīd LBS - 544 biedri).

16.04.2004. LBS XVI kongresā pieņemtais *Nolikums par būvinženieru kompetences kategorijas noteikšanu* (iepriekš minētais nolikums „Būvinženieru kompleksā kompetence”, turpmāk – Nolikums) sastāv no 5 daļām:

I *Vispārīgā daļa* nosaka, ka „*Dotais Nolikums nosaka pamatprincipus pēc kuriem tiek noteikta diplomētu un sertificētu būvinženieru kompetences kategorija un Līguma darba stundas samaksas likme, novērtējot viņu būvpraksi un papildus apmācības*”.

II *Kompetences izvērtēšanas institūcija* paredz LBS BSSI Novērtēšanas komisiju kā kompetences izvērtēšanas institūciju.

III *Kompetences kategorijas noteikšanas galveni kritēriji*.

IV *Pretendenti* paredz, ka „*Par pretendentiem būvinženieru kompetences kategorijas iegūšanai var būt Latvijas vai citas valsts praktizējošie būvinženieri, kuri atbilst dotā nolikuma prasībām*”.

V *Minimālās vienas darba stundas samaksas likmes (LVL)* nosaka „*Minimālā vienas darba stundas samaksas likme pretendentiem, kuri ir sertificēti atbilstoši dotajam Nolikumam, tiek noteikta sekojošās kategorijās:*

III kategorija - būvprakse 5 gadi,

- likme – 10.00 Ls/st.;

<i>II kategorija - būvprakse 10 gadi,</i>	<i>- likme – 15.00 Ls/st.;</i>
<i>I kategorija - būvprakse 15 gadi</i>	<i>- likme – 20.00 Ls/st.;</i>
<i>Būvinženieris – Seniors - būvprakses 20 gadi,</i>	<i>- likme – 25.00 Ls/st.</i>

24.03.2006. LBS XVIII kongresa lēmums

24.03.2006. LBS XVIII kongress nolēma apstiprināt būvinženieru-konsultantu (ekspertu) izmainītās minimālās vienas darba stundas samaksas likmes. Lēmums pieņemts vienbalsīgi, piedaloties 358 biedriem (tobrīd LBS – 611 biedri).

24.03.2006. LBS XVIII kongresā pieņemtais lēmums (9.punkts):

„Apstiprināt būvinženieru-konsultantu (ekspertu) izmainītās minimālās vienas darba stundas samaksas likmes. (precizējums 16.04.2004. XVI kongresa lēmumam)

<i>Kompleksās kompetences III kategorija</i>	<i>20.00 lati</i>
<i>Kompleksās kompetences II kategorija</i>	<i>25.00 lati</i>
<i>Kompleksās kompetences I kategorija</i>	<i>35.00 lati</i>
<i>Kompleksās kompetences augstākā kategorija</i>	<i>50.00 lati</i>

Dotās samaksas likmes drīkst izmantot konsultanti-eksperti, kuriem ir būvinženieru „Kompleksās kompetences” būvprakses sertifikāts”.

10.07.2006. LBS nosūtīja Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijai, Latvijas Republikas Ārlietu ministrijai, Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijai, Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijai, Latvijas Republikas Izglītības un Zinātnes ministrijai, Latvijas Republikas Kultūras ministrijai, Latvijas Republikas Satiksmes ministrijai, Latvijas Republikas Vides ministrijai, Latvijas Republikas Zemkopības ministrijai, Latvijas Republikas Reģionālās attīstības ministrijai, Rīgas domei un Valsts būvinspekcijai vēstuli Nr.054, kurā iepriekš minētās institūcijas tika informētas par būvinženieru-ekspertu (konsultantu) minimālo vienas darba stundas samaksas likmi I, II, III un augstākajai kategorijai.

05.10.2006. Konkurences padome saņēma LBS 03.10.2006. vēstuli *Par LBS XVIII kongresa lēmuma koriģēšanu*, kurai bija pievienots jaunas LBS XVIII kongresa lēmuma (9.punkta) versijas projekts, ar kuru minimālas darba stundas likmes tiek noteiktas kā rekomendējamās. Pēc tā izvērtēšanas Konkurences padome informēja LBS, ka arī jaunā redakcija neatbilst konkurences aizsardzību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, un ieteica atcelt LBS XVIII kongresa lēmuma 9.punktu.

15.01.2007. Konkurences padome saņēma LBS 12.01.2007. vēstuli *Par LBS biedru aptaujas rezultātiem*, kurā LBS informēja, ka LBS administrācija 2006.gada decembrī veica LBS biedru rakstisku aptauju par LBS XVIII kongresa lēmuma 9.punkta atcelšanu. Vadoties no LBS biedru rakstiskās aptaujas rezultātiem LBS XVIII kongresa lēmuma 9.punkts ir atcelts. Informāciju par minētajām izmaiņām LBS publicēs „Latvijas Vēstnesī” un ievietos LBS mājas lapā www.lbs.building.lv.

26.02.2007. Konkurences padome saņēma LBS 22.02.2007. vēstuli *Par informācijas sniegšanu*, kurā LBS informēja, ka pamatojoties uz LBS biedru aptaujas rezultātiem atcelts LBS XVIII kongresa lēmuma punkts par būvinženieru-konsultantu (ekspertu) minimālās vienas darba stundas samaksas likmēm, kā arī dara zināmu, ka paziņojums par to ir ievietots *Latvijas Vēstneša* 13.02.2007. numurā, kā arī LBS mājas lapā internetā. Minētajai vēstulei pievienots *Nolikums par būvinženieru komplekso kompetenci*, kurā norādīts, ka grozījumi akceptēti LBS Valdes sēdē 16.01.2007.

Nolikuma jaunā redakcija sastāv no sešām sadaļām:

1. *Vispārīgā daļa, kurā paredzēts, ka: „Nolikums nosaka kārtību, pēc kuras tiek noteiktas sertificētu būvinženieru kompleksās kompetences kategorijas. Kompleksās kompetences kategorijām ir rekomendējošs raksturs, kas pasūtītājam dod iespēju izvēlēties nepieciešamās kvalifikācijas un kompetences būvspeciālistu”.*

2. *Izvērtēšanas institūcija.*

3. *Pretendentu izvērtējamās darbības jomas, kurā paredzēts, ka: „Kompetences kategorijas piešķir tikai sertificētiem būvinženieriem sekojošās darbības jomās:*

- būvju-ēku, tiltu konstrukciju un ceļu projektēšana;
- būvju-ēku, tiltu un ceļu būvdarbu, t.sk. ēku restaurācijas darbu, vadīšana un būvuzraudzība;

- būvju-ēku, tiltu un ceļu tehniskā apsekošana;

- būvju-ēku un tiltu konstrukciju pārbaude;

- būvju-ēku, tiltu un ceļu būvprojektu ekspertīze;

- būvprojektu vadīšana;

- būvprojektu ekonomisko daļu, apjomu un tāmju sastādīšana;

- projektu vadīšana”.

4. *Izvērtēšanas kritēriji un to īpatnējais svars.*

5. *Rekomendējamās kompetences kvalifikācijas kategorijas.*

6. *Apelāciju un sūdzību izskatīšana.*

2. LBS rīcības tiesiskais izvērtējums

Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmā daļa nosaka, ka ir aizliegti kā nesaderīgi ar kopējo tirgu uzņēmumu apvienību lēmumi, kas var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana kopējā tirgū, t.sk. darbības, ar kurām tieši vai netieši nosaka pārdošanas cenas.

Konkurences likuma 11.panta pirmā daļa nosaka, ka ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par:

1) tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem.

Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē tirgus dalībnieks ir jebkura persona, kura veic vai gatavojas veikt saimniecisko darbību Latvijas teritorijā vai kuras darbība var ietekmēt konkurenci Latvijas teritorijā.

Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 11.punktu vienošanās ir arī lēmums, ko pieņēmusi reģistrēta vai neregistrēta tirgus dalībnieku apvienība (asociācija, savienība u.tml.).

Konkurences padome uzskata, ka 16.04.2004. LBS XVI kongresā pieņemtais lēmums par minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm (ietverts *Nolikumā par būvinženieru kompetences kategorijas noteikšanu*) un 24.03.2006. LBS XVIII kongresā pieņemtais lēmums par būvinženieru-konsultantu (ekspertu) izmainītajām minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm ir tirgus dalībnieku apvienības lēmumi, kuru mērķis ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā.

Ņemot vērā Eiropas Kopienas tiesību pārākuma principu, Eiropas Komisijas lēmumiem un Eiropas Kopienu Tiesas spriedumiem ir saistoša loma turpmākā Eiropas Savienības konkurences tiesību piemērošanā Latvijas Republikā, tādējādi nodrošinot vienveidīgu konkurenci reglamentējošo normatīvo aktu piemērošanu. Eiropas Komisijas un Eiropas Kopienu Tiesas praksei piemīt vispārīgs raksturs un atsauces uz tiem šajā

lēmumā dotas, lai ar analogijas palīdzību ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.pantu skaidrotu nacionālās tiesību normas (Konkurences likuma 11.panta) interpretāciju.

Eiropas Kopienas tiesībās jēdziens *uzņēmums* ir analogs *tirgus dalībnieka* jēdzienam Konkurences likumā.

LBS lēmumi – tirgus dalībnieku apvienības lēmumi

Saskaņā ar izveidojušos Eiropas Kopienas tiesas praksi par uzņēmumu uzskata katru vienību, kas iesaistīta ekonomiskā darbībā, neatkarīgi no tā, kāds ir tās tiesiskais statuss un veids, kādā tā tiek finansēta.¹ Jebkura aktivitāte, ko veido preču vai pakalpojumu piedāvāšana dotajā tirgū ir ekonomiska aktivitāte.²

Būvzinieņi piedāvā ilgtermiņa pakalpojumus par tiem saņemot atlīdzību. Tādējādi tie veic ekonomisko darbību un tādēļ ir uzņēmumi Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas kontekstā.³ To piedāvātā pakalpojuma sarežģītība, tehniskā daba un fakts, ka to profesionālā darbība tiek regulēta, nevar mainīt šo secinājumu.⁴

Tā kā LBS ir profesionāla organizācija, kura apvieno uzņēmumus – būvzinieņus, tad LBS ir uzskatāma par uzņēmumu apvienību Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas kontekstā jeb tirgus dalībnieku apvienību Konkurences likuma izpratnē.

Saskaņā ar Eiropas Kopienas tiesu praksi, Eiropas Kopienas dibināšanas līguma konkurences normas netiek piemērotas darbībām, kuras pēc savas būtības, mērķa un priekšmeta, kuru tās regulē, neattiecas uz ekonomiskās darbības sfēru, vai darbībām, kuras ir saistītas ar publiskās varas īstenošanu.⁵ Konkrētajā gadījumā, kad LBS pieņem lēmumu par minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm, tā nerealizē publisku funkciju, bet veic darbības, kuras ietekmē būvzinieņu ekonomisko darbību.

Līdz ar to LBS ir uzskatāma par uzņēmumu apvienību atbilstoši Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmajai daļai jeb tirgus dalībnieku apvienību Konkurences likuma izpratnē, kad tā pieņem regulējumu par minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm, un veic darbības šī regulējumu aktualizēšanai.

Eiropas Kopienas tiesu prakse ir nostiprinājusi viedokli, ka profesionālā asociācija ir jāuzskata par uzņēmumu apvienību Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta kontekstā, kad tā pieņem noteikumus, kas nostiprina profesijas pārstāvju pausto nodomu par konkrēta uzvedības veida īstenošanu to ekonomiskajās darbībās.⁶

LBS darbības liecina par biedru nodomu, tiem plānojot un veicot savu ekonomisko darbību, ievērot noteiktu uzvedības modeli (minimālo vienas darba stundas samaksas likmi noteiktajai būvzinieņu ekspertu-konsultantu kompetences kategorijai), un tādējādi ierobežot konkurenci savā starpā. Turklāt notika ne tikai minimālās vienas darba stundas samaksas likmes noteikšana, bet arī tās aktualizēšana un publiskas pieejamības nodrošināšana.

LBS XVI un XVIII kongresos pieņemtajiem lēmumiem par būvzinieņu-konsultantu (ekspertu) minimālās vienas darba stundas samaksas likmi ir saistošs raksturs

¹ Lieta C-41/90 *Höfner and Elser v Macrotron* [1991] ECR I-1979, 21.pārgrāfs; lieta C-244/94 *Fédération Française des Sociétés d'Assurance* [1995] ECR I-4013, 14.pārgrāfs; lieta C-55/96 *Job Centre II* [1997] ECR I-7119, 21.pārgrāfs

² Lieta 118/85 *Commission v Italy* [1987] ECR 2599, 7.pārgrāfs; lieta C-35/96 *Commission v Italy* [1998] ECR I-3851, 36.pārgrāfs

³ 2005/8/EC: Commission Decision of 24 June 2004 relating to a proceeding pursuant to Article 81 of the EC Treaty concerning case COMP/A.38549 — Belgian Architects' Association (notified under document number C(2004) 2180), 37.pārgrāfs

⁴ Lieta C-309/99 *Wouters* [2002] ECR I-1577, 49.pārgrāfs; apvienotās lietas no C-180/98 līdz C-184/98 *Pavlov* [2000] ECR I-6451, 77.pārgrāfs

⁵ Lieta C-364/92 *SAT Fluggesellschaft* [1994] ECR I-43, 30.pārgrāfs; lieta C-343/95 *Diego Cali&Figli* [1997] ECR I-1547, 22. un 23.pārgrāfs

⁶ Lieta C-309/99 *Wouters* [2002] ECR I-1577, 64.pārgrāfs

attiecībā uz LBS biedriem, kuri Nolikumā notiktajā kārtībā ir saņēmuši kompleksās kompetences sertifikātu un ir LBS biedri. Iespējamās sankcijas par Nolikuma nepildīšanu ir izslēgšana no savienības (saskaņā ar *Statūtu* 9.2.1.punktu biedru var izslēgt no LBS, ja biedrs nepilda kongresa un valdes lēmumus). Kaut arī nolikums nevar būt saistošs kompleksās kompetences būvinžinieriem, kuri nav LBS biedri, tomēr tas sniedz informāciju par konkurentu minimālo vienas darba stundas samaksas likmi un veicina to saskaņošanu.

Šī judikatūra pilnībā ir piemērojama, konstatējot, ka LBS ir tirgus dalībnieks un tās lēmums ir vienošanās Konkurences likuma 1.panta 11.punkta izpratnē.

Lēmumu mērķis vai sekas – konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana

Konkurences padome uzskata, ka šo LBS lēmumu mērķis ir konkurences ierobežošana, kavēšana un deformēšana gan Konkurences likuma, gan Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma kontekstā.

Lēmums, ar kuru tiek noteiktas minimālās vienas darba stundas samaksas likmes, turklāt šo lēmumu iekļaujot Nolikumā, kurš nosaka pamatprincipus, pēc kuriem tiek noteikta diplomētu un sertificētu būvinžinieru kompetences kategorija, ir uzskatāms par vienošanos, kuras mērķis ir konkurences ierobežošana, kavēšana un deformēšana.

Kā ir nostiprinājies Eiropas Kopienas tiesu praksē, cenas noteikšana, pat ja tā ir tikai kā mērķis vai rekomendācija, ietekmē konkurenci, jo šāda lēmuma rezultātā visi dalībnieki var prognozēt ar saprātīgu noteiktības pakāpi, kādu cenas politiku piemēros tā konkurenti⁷. Pat ja šāds lēmums praksē nebūtu ieviests, šādu lēmumu mērķis tik un tā ir konkurences ierobežošana.

Ekonomiskās darbības konfidencialitāte ir būtisks konkurences elements. LBS lēmuma mērķis ir ekonomiskās konfidencialitātes izskaušana attiecībā uz kompleksās kompetences būvinžinieru darba stundas samaksas likmes (cenas) noteikšanu, jo būvinžinieriem ir liegta iespēja pašiem brīvi noteikt pakalpojuma cenu. Līdz ar to tiek liegts kompleksās kompetences būvinžinieriem konkurēt ar cenu, nosakot to zemāku nekā Nolikumā paredzētā.

Konkurence ar cenu ir nozīmīgs konkurences elements, kas savukārt veicina konkurenci citu elementu starpā – kvalitāte, efektivitāte. Šāds lēmums faktiski spēj veicināt citu konkurences elementu vājināšanos, jo nodrošinātā minimālā atlīdzība neveicina nepieciešamību uzlabot pakalpojuma kvalitāti un darba efektivitāti, samazinot ar to saistītās izmaksas. Tieši pretēji, garantētais atlīdzības apjoms veicina situāciju rašanos, kad attiecīgā pakalpojuma cena neatbilst tā patiesajai tirgus vērtībai, gan kvalitātes, gan izlietotu resursu patēriņa ziņā.

Konkurences likuma 11.panta kontekstā nepieciešams konstatēt, ka lēmuma mērķis vai sekas ir konkurences kavēšanas, ierobežošanas un deformēšanu. Līdz ar to, ja ir konstatēts, ka tāds ir lēmuma mērķis, nav nepieciešams konstatēt vai šim lēmumam ir arī tādas sekas, jo neskatoties uz to, šāds lēmums jau ir aizliegts.

Saskaņā ar Konkurences likuma 11. panta pirmo daļu, jo īpaši ir aizliegti lēmumi, ar kuriem tieši vai netieši tiek noteikta cena.

Konkurences padome uzskata, ka ar Nolikumu tiek noteikta pakalpojuma cena. Kompleksās kompetences būvinžinieri, slēdzot konkrētu līgumu un nosakot atlīdzības apmēru, nedrīkst vienoties par zemāku stundas likmi kā Nolikumā noteikts. Līdz ar to Nolikums nosaka minimālo cenu par kompleksās kompetences būvinžiniera darba stundu.

Spēja iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm

⁷ Lieta 8/72 *Vereeniging van Cementhandelaren* [1972] ECR 977, 21.pagrāfs

Saskaņā ar Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma 81.panta pirmo daļu: „Turpmāk norādītais ir aizliegts kā nesaderīgs ar kopējo tirgu: visi nolīgumi uzņēmumu starpā, uzņēmumu apvienību lēmumi un saskaņotas darbības, kas var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuru mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai traucēt konkurenci kopējā tirgū, vai kuru iedarbībai ir šādas sekas, un jo īpaši darbības, ar kurām tieši vai netieši nosaka iepirkuma vai pārdošanas cenas, vai kādus citus tirdzniecības nosacījumus (...)”.

Saskaņā ar Eiropas Komisijas paziņojuma „Vadlīnijas Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81. un 82.panta minētajai ietekmei uz tirdzniecību noteikšanai”⁸ 78.punktu, horizontālās karteļa vienošanās, kas skar visu dalībvalsti parasti var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

Lai būtu iespējams piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81. pantu, ietekmei uz tirdzniecību ir jābūt būtiskai. Eiropas Komisijas paziņojuma „Vadlīnijas Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81. un 82. panta minētajai ietekmei uz tirdzniecību noteikšanai” 45.punkts nosaka, ka ietekmes būtiskumu jāizvērtē, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus, it īpaši vienošanās un darbību raksturu, preču (pakalpojumu) veidu un attiecīgo uzņēmumu stāvokli tirgū.

Lai lēmums, līgums vai rīcība varētu būt tādi, kuru rezultātā tiek ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm, ar pietiekamu ticamības pakāpi, pamatojoties uz faktiskiem vai tiesiskiem apstākļiem, ir jābūt iespējai paredzēt, ka tie var tieši vai netieši, šobrīd vai potenciāli ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, un tam jānotiek tādā veidā, lai liktu bažīties, ka to rezultātā var tikt radīti šķēršļi kopējā tirgus izveidei starp dalībvalstīm.⁹

Vispārīgās prasības attiecībā uz būvniecības speciālistu sertificēšanu paredzētas Būvniecības likumā un 08.07.2003. Ministru kabineta noteikumos Nr.383 „Noteikumi par būvprakses un arhitekta prakses sertifikātu piešķiršanu, reģistrēšanu un anulēšanu”.

LBS ar 31.08.1998. Ministru kabineta rīkojumu Nr.428 ir deleģētas tiesības veikt sertifikāciju un piešķirt sertifikātus būvprojektēšanas, būvdarbu vadīšanas, būvuzraudzības, būvju nojaukšanas, būvekspertīzes, būvju un to konstrukciju tehniskās apsekošanas, pārbaudes, diagnosticēšanas un novērtēšanas jomā šādu būvju un to daļu būvniecībā: ēkas, tilti, ceļu pārvadi, estakādes un tuneļi, dūmeņi, torņi, silosi, bunkuri, rezervuāri un ūdenstorņi, ceļi, ielas un laukumi.

Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs ir apstiprinājis, ka LBS Būvniecības speciālistu sertifikācijas institūcija (turpmāk – LBS BSSI) ir kompetenta veikt personāla sertifikāciju:

1) atbilstoši LVS EN ISO/IEC 17024 standartam un Ministru kabineta noteikumiem reglamentētajā sfērā:

- ēku konstrukciju projektēšanā; ēku būvdarbu vadīšanā un būvuzraudzībā;
- ceļu un tiltu projektēšanā;
- būvdarbu vadīšanā un būvuzraudzībā;
- restaurācijas darbu vadīšanā un būvuzraudzībā;
- ģeotehniskajā inženierizpētē;

2) atbilstoši LVS EN ISO/IEC 17024 standarta prasībām nereglamentētajā sfērā:

- ēku, ceļu, tiltu būvprojektu ekspertīzē, tehniskajā apsekošanā, būvprojektu ekonomisko daļu, apjomu un tāmju sastādīšanā, būvdarbu veikšanas projektu izstrādē, būvprojektu vadīšanā, būvju nojaukšanā;

- ēku, tiltu konstrukciju pārbaudē;

- ēku tehnoloģisko iekārt projektēšanā, iekārtu un to konstrukciju montāžā un būvprojektu vadīšanā;

- būvmateriālu karjeru izstrādes projektēšanā;

⁸ Guidelines on the effect on trade concept contained in Articles 81 and 82 of the Treaty, OJ C 101, 27/04/2004.

⁹ 2006.gada 13.jūlija Tiesas spriedums apvienotajās lietās C-295/04, C-296/04, C-297/04, C-298/04, 42.paragrāfs

satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu un to aprīkojuma projektēšanā, būvdarbu vadīšanā un būvuzraudzībā;
satiksmes, ceļu un transporta plūsmu projektēšanā un plānošanā;
būvinženieru kompleksā kompetencē;
projektu vadīšanā.

Saskaņā ar LBS sniegto informāciju 28.08.2006. vēstulei Nr.077 pievienotajā *Paskaidrojumā par pieprasītajiem un iesniegtajiem materiāliem* izsniegto (derīgo) būvprakses sertifikātu skaits uz 01.08.2006. – 6838, kompleksās kompetences sertifikāti – 42 vai 0,06% no kopējā skaita.

Saskaņā ar LBS 28.08.2006. vēstulei Nr.077 pievienotajiem dokumentiem:

- 16.04.2004. LBS XVI Kongress lēmumu par minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm (ietverts *Nolikumā par būvinženieru kompetences kategorijas noteikšanu*) pieņēma vienbalsīgi, piedaloties 285 biedriem (tobrīd LBS - 544 biedri);

- 24.03.2006. LBS XVIII Kongress lēmumu par būvinženieru-konsultantu (ekspertu) izmainītajām minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm pieņēma vienbalsīgi, piedaloties 358 biedriem (tobrīd LBS - 611 biedri).

Saskaņā ar LBS sniegto informāciju 22.02.2007. vēstulē Nr.018:

- 16.04.2004. LBS bija sertificējusi dažādās būvniecības jomās 3086 būvinženieru;

- 24.03.2006. bija sertificēti 3586 būvinženieri, no tiem, ar komplekso kompetences kategoriju bija sertificēti 35 būvinženieri;

- kompleksās kompetences kategorijas būvspeciālisti var sniegt pakalpojumus tikai tajās būvniecības jomās, kuras ir norādītas uz viņu kompetences sertifikāta. Atšķirības no citiem sertificētajiem būvinženieriem pakalpojuma sniegšanā nav. Atšķirība ir tikai tā, ka pasūtītājam ir iespēja savam nepieciešamajam pakalpojumam izvēlēties būvspeciālistu ar augstāku vai zemāku kompetenci, atkarībā no iespējamā darba sarežģītības;

- kompleksās kompetences kategoriju nosaka pēc kredītpunktiem, atkarībā no būvspeciālista uzrādītajām zināšanām un prasmēm;

- lai būvinženieris saņemtu kompleksās kompetences sertifikātu viņam iepriekš jābūt būvprakses sertifikātam(iem) izvēlētajās kompetences jomās, neatkarīgi no tā vai tās ir reglamentētas vai nereglamentētas;

- nevienam pretendētājam nav atteikts iegūt kompleksās kompetences sertifikātu.

Nemot vērā minēto, LBS darbības pieņemot iepriekš norādītos lēmumus neietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm un tādēļ šo pārkāpumu ir jāizvērtē saskaņā ar nacionālajiem konkurenci reglamentējošiem normatīvajiem aktiem (Konkurences likuma 11. pantu).

Secinājumi

Konkurences padome uzskata, ka šādi LBS Kongresa pieņemtie lēmumi pārkāpj Konkurences likuma 11. pantā pirmās daļas 1.punktā noteikto aizliegumu:

1) no 16.04.2004. līdz 24.03.2006. lēmums par minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm (ietverts *Nolikumā par būvinženieru kompetences kategorijas noteikšanu*);

2) no 24.03.2006. lēmums par būvinženieru-konsultantu (ekspertu) izmainītajām minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm.

LBS darbības - 16.04.2004. LBS XVI kongresā pieņemot **lēmumu par minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm** (ietverts *Nolikumā par būvinženieru kompetences kategorijas noteikšanu*) un 24.03.2006. LBS XVIII kongresā pieņemot lēmumu par būvinženieru-konsultantu (ekspertu) izmainītajām minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm - ir aizliegtas saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktu (arī redakcijā, kura bija spēkā pirms 01.05.2004.).

3. Lietderības apsvērumi

Saskaņā ar Konkurences likuma 12.panta pirmo daļu, ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu.

Savukārt saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 1.panta trešo daļu Konkurences padomes lēmums par Konkurences likuma 11.pantu ir administratīvais akts.

Konkurences padome uzskata, ka, ņemot vērā to, ka LBS apvieno vērā ņemamu daļu no Latvijā sertificētajiem būvinžinieriem, kas ir tiesīgi patstāvīgi sniegt pakalpojumus jomās, kurās tie ir sertificēti, ka būvniecības īpatsvars, kur normatīvie akti nosaka sertificēta būvzinieņa līdzdalību ir ievērojami lielāks, nekā būvniecības iespējas bez sertificēta būvzinieņa līdzdalības, ir izdodams administratīvais akts.

Konkurences padomes lēmums ir lietderīgs, jo ar to tiks panākts tiesisks mērķis – brīvas, godīgas un vienlīdzīgas konkurences veicināšana būvzinieņu sniegtu pakalpojumu tirgū.

Ņemot vērā *Administratīvā procesa likuma* 66.pantā noteiktos lietderības apsvērumus – šajā tiesiskajā situācijā ir nepieciešama administratīvā akta izdošana un tāda administratīvā akta izdošana, kas konstatētu pārkāpumu, lai Konkurences padome varētu sasniegt iepriekš minēto tiesisko mērķi, kā arī norādīt uz LBS darbību prettiesisko raksturu. Lēmumu ir nepieciešams pieņemt arī tādēļ, lai atturētu šī lēmuma adresātu un citus tirgus dalībniekus un to apvienības pieņemt līdzīgus lēmumus, kas ierobežo, kavē un deformē konkurenci.

Ministru kabineta 19.10.2004. noteikumu Nr.862 *Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.pantā minētajiem pārkāpumiem* 12.punkts paredz, ka gadījumā, „ja Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā minēto pārkāpumu izdarījusi reģistrēta tirgus dalībnieku apvienība (piemēram, asociācija, savienība) vai tās amatpersonas, naudas sodu uzliek tiem tirgus dalībniekiem, kuri ir apvienības biedri un piedalījušies minētajā pārkāpumā.

Tomēr Konkurences padome uzskata, ka soda uzlikšana LBS biedriem nav nepieciešama, piemērota, vajadzīga un atbilstoša attiecīgā leģitīmā mērķa sasniegšanai.

Konkurences padome uzskata par iespējamu LBS biedriem nepiemērot naudas sodu, ņemot vērā:

1) ka 14.02.2007. Konkurences padomes praksē pirmais pieņemtais lēmums par pārkāpuma konstatēšanu sakarā ar liberālo (profesionālo pakalpojumu¹⁰) profesiju pārstāvju apvienību lēmumu neatbilstību Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.pantam vai Konkurences likuma normām lietā Nr.P/06/07/01 *Par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu Latvijas Arhitektu savienības darbībās* ir publiski pieejams tikai kopš tā publicēšanas Latvijas Republikas oficiālajā laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” 27.02.2007. (Nr.34);

2) ka LBS ir atcēlusi un izdarījusi grozījumus savos pieņemtajos lēmumos, kā arī publicējusi paziņojumu par 2006.gada 24.marta XVIII kongresa lēmuma atcelšanu Latvijas Republikas oficiālajā laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” un LBS mājas lapā, Konkurences padome uzskata, ka LBS ir atzinusi pārkāpumu un to novērsusi vēl līdz šī lēmuma pieņemšanai.

Vienlaicīgi Konkurences padome uzsver, ka ar 14.02.2007. lēmumu lietā Nr.P/06/07/01 *Par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu Latvijas Arhitektu savienības darbībās* tirgus dalībniekiem tika norādīts, ka

---

¹⁰ Saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajos aktos ietvērto terminu skaidrojumu jēdziens „profesionālie pakalpojumi” ietver neatkarīgu zinātnisko, literāro, māksliniecisko, izglītojošo vai pedagoģisko darbību, kā arī ārsta, jurista, inženiera, arhitekta, zobārsta un grāmatveža neatkarīgu darbību.

liberālo profesiju jomā tirgus dalībnieku apvienību lēmumi, kuri satur Eiropas Kopienas Dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas un Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpuma pazīmes, ir aizliegti.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 3.punktu, 11.panta pirmās daļas 1.punktu un 12.panta pirmo daļu, kā arī uz Administratīvā procesa likuma 8., 65.panta trešo daļu un 66.pantu, Konkurences padome

n o l ē m a:

1. Konstatēt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu Latvijas Būvinženieru savienības darbībās 16.04.2004. Latvijas Būvinženieru savienības XVI kongresā pieņemot lēmumu par minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm (ietverts *Nolikumā par būvinženieru kompetences kategorijas noteikšanu*) un 24.03.2006. Latvijas Būvinženieru savienības XVIII kongresā pieņemot lēmumu par būvinženieru-konsultantu (ekspertu) izmainītajām minimālajām vienas darba stundas samaksas likmēm.

2. Izbeigt lietas izpēti daļā par Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas iespējamo pārkāpumu Latvijas Būvinženieru savienības darbībās.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I. Jaunzeme